

МОРАЛЬНА СПРЯМОВАНІСТЬ ЯК ЧИННИК УСПІШНОЇ САМОРЕАЛІЗАЦІЇ ОСОБИСТОСТІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Єріна В. В.

*Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка
violetta19t28@gmail.com*

Розглядаючи феномен моральності та моральної спрямованості в існуючих нині соціально-економічних умовах життя українців неможливо залишити осторонь контекст воєнного стану. Війна завжди виправдовується певними великими цілями, такими як мир, справедливість, свобода та спасіння. У цьому сенсі моральні цінності відіграють важливу роль у легітимізації війни. Як агресори, так і захисники повинні розуміти, заради чого вони вступили в конфлікт і що вони оберігають чи захищають.

Війна завжди порушує існуючий порядок цінностей та переписує його. Це може означати, що поняття цінностей та їх значення в суспільстві змінюються під час війни. Те, що було важливим у мирний час, може стати несуттєвим, і навпаки. Війна також ставить питання про сенс страждань і смерті. Вона розкриває ілюзії, які існують в суспільстві, такі як егоїзм і самодостатність, і наголошує на необхідності долати їх. Важливо відзначити, що навіть у воєнний час багато людей не відмовляються від своєї релігійної віри і не виражають протест проти зла чи страждання через війну. Вони прагнуть зберегти свою надію, віру та довіру, впевнені в присутності Бога як таємниці існування [1].

У підсумку, воєнний стан створює новий контекст для розгляду моральних цінностей та вимагає глибшого розуміння сутності цінностей в цих умовах. Моральна спрямованість може виступати як невід'ємна частина самореалізації, допомагаючи особистості визначити її цілі та дії в цьому складному контексті.

Метою нашого дослідження є теоретичний огляд проблеми моральної спрямованості особистості в умовах війни як чинника успішної самореалізації.

Військові дії завжди створюють виклики для моральних цінностей та вимагають глибшого розгляду їх ролі у житті людей. В екстремальних ситуаціях, де загроза життю та безпеці постійно присутня, моральна спрямованість може стати вирішальним фактором, який визначає поведінку та вибори особистості.

Моральна спрямованість – стійка суспільна позиція особистості, що складається на світоглядній основі мотивів поведінки, пріоритетів та переконань і виявляється в різних умовах як властивість особистості [2].

Війна перетворює звичні моральні пріоритети та змінює ієрархію цінностей. Так, у мирний час суспільство може віддавати перевагу матеріальним цінностям, комфорту та розвагам. Однак в умовах війни, коли під загрозою стає безпека та життя, ці матеріальні аспекти можуть втратити свою важливість. В процесі переживання стресу та тривоги можливі різні варіації зміни моральної спрямованості, від бажання зберегти життя до конфлікту моральних цінностей. Також військові конфлікти примушують людей ставити на перший план цінності, які пов'язані з гідністю людини, моральною відповідальністю перед іншими і прагненням запобігти стражданню.

Важливо враховувати вплив громадської думки на моральні переконання під час війни. Сприйняття того, що є морально прийнятним, може змінюватися під впливом інформаційних кампаній, засобів масової інформації та політичних рішень. Громадська думка також може вплинути на моральне самоствердження, бажання підтримувати певні цінності та виступати за них у громадськості [3].

Війна перетворює моральні цінності, робить їх більш видимими та актуальними, і водночас створює складні моральні ситуації. Люди стикаються з внутрішніми конфліктами, намагаючись зберегти свою гідність та відповідати моральним вимогам в умовах, які часто вимагають надзвичайних рішень та взаємодії.

Ці цінності служать орієнтиром для самореалізації, оскільки вони визначають, що для людини є найважливішим у житті. Самореалізація полягає у прагненні жити відповідно до цих цінностей та розвивати себе в напрямку, який відповідає їхній сутності.

Моральна спрямованість може підштовхнути особистість до допомоги іншим людям, особливо тим, хто потерпів від війни. Це включає в себе надання медичної допомоги, підтримку біженців, захист прав людини тощо. Дії, спрямовані на допомогу іншим, можуть сприяти самореалізації через відчуття важливості та здатності внести позитивні зміни в світ.

Також важливо пам'ятати, що внутрішні переконання допомагають особистості залишитися стійкою, навіть коли

навколишні обставини дуже важкі. Віра в свої цінності і переконання можуть надихати на подолання труднощів, що є вирішальним у процесі самореалізації [4].

Умови, коли навколишність перебуває в стані кризи, можуть випробувати міцність цих переконань. Однак саме вони можуть бути джерелом внутрішньої сили та надихати особистість подолати труднощі та відповідати вимогам своїх моральних переконань навіть у найважчих обставинах. Внутрішні переконання та моральна спрямованість можуть разом впливати на самореалізацію, допомагаючи особистості залишатися стійкою та відповідати своїм моральним орієнтирам, навіть у найважчих обставинах.

У війні, яка завжди виправдовується великими цілями, моральні цінності стають ключовим фактором легітимізації конфлікту. Вона перетворює звичні моральні пріоритети, надаючи пріоритет безпеці, гідності та захисту життя. Війна також порушує існуючий порядок цінностей та вимагає глибшого розуміння їх сутності. Важливо враховувати вплив громадської думки на моральні переконання під час війни, а також пам'ятати, що внутрішні переконання можуть бути джерелом внутрішньої сили, надихаючи особистість подолати труднощі та відповідати своїм моральним переконанням навіть у найважчих обставинах. Моральна спрямованість та моральні цінності відіграють важливу роль у визначенні поведінки особистості та її самореалізації в умовах війни.

Узагальнюючи, моральна спрямованість допомагає особистості визначити, хто вона є, і діяти відповідно до своїх цінностей та переконань, що сприяє її самореалізації, навіть у важких та надзвичайних обставинах, таких як воєнний стан.

ЛІТЕРАТУРА

1. Лучанінова О. П. Патріотизм в умовах воєнного стану: духовне становлення студентів. *Духовність особистості: методологія, теорія і практика*. 2022. № 2 (104). С. 64-72.
2. Олексюк О. М. Національна ідентичність в університетській культурі: зовнішні виклики та внутрішні резерви. *Духовність особистості: методологія, теорія і практика*. 2022. № 2 (104). С. 75-82.
3. Фоміна Л. В. Духовні цінності майбутніх лікарів у період війни. *Духовно-інтелектуальне виховання і навчання молоді в XXI столітті : міжнародний періодичний збірник наукових праць*. За заг. ред. В. П. Бабица, Ю. Д. Бойчука, Л. С. Рибалко, О. М. Хвостиченка. Харків : ВННОТ, 2022. Вип. 4. С. 136-139.
4. Христенко О. М. Цінності української молоді в часі війни: до питання громадянського виховання майбутніх лікарів. *Медична освіта*. 2022. № 2. с. 100-103.